

Utgiftsområde 5

Internationell samverkan

Utgiftsområde 5 – Internationell samverkan

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	3
2	Utgiftsområde 5 Internationell samverkan.....	5
2.1	Mål för utgiftsområdet.....	5
2.2	Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder.....	6
2.3	Resultatredovisning.....	7
2.3.1	Sveriges engagemang i internationella organisationer	7
2.3.2	Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet.....	10
2.3.3	Sveriges deltagande i internationell krishantering och fredsfrämjande insatser.....	10
2.3.4	Rustningskontroll, nedrustning och icke-spridning.....	17
2.3.5	Forskning om säkerhetspolitik, rustningskontroll, nedrustning och icke-spridning.....	18
2.3.6	Exportkontroll	19
2.3.7	Utvecklat samarbete inom Östersjöregionen.....	19
2.3.8	Det nordiska samarbetet	21
2.3.9	Sverige är ett fortsatt starkt varumärke.....	21
2.3.10	Konsulära insatser	23
2.4	Regeringens bedömning av måluppfyllelsen	24
2.5	Politikens inriktning	27
2.5.1	Sveriges medlemskap i internationella organisationer	27
2.5.2	Fred och säkerhet	29
2.5.3	Exportkontroll	29
2.5.4	Sverigefrämjande	30
2.5.5	Utrikes- och säkerhetspolitiskt strategiska insatser	30
2.6	Budgetförslag.....	33
2.6.1	1:1 Avgifter till internationella organisationer.....	33
2.6.2	1:2 Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet.....	34
2.6.3	1:3 Inspektionen för strategiska produkter	36
2.6.4	1:4 Svenska institutet.....	38
2.6.5	1:5 Utrikes- och säkerhetspolitiskt strategiska insatser.....	39

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringens förslag:

1. Riksdagen anvisar anslagen för budgetåret 2025 inom utgiftsområde 5 Internationell samverkan enligt tabell 1.1.
2. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2025 ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst de belopp och inom de tidsperioder som anges i tabell 1.2.

Tabell 1.1 Anslagsbelopp

Tusental kronor

Anslag

1:1 Avgifter till internationella organisationer	1 449 774
1:2 Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet	185 456
1:3 Inspektionen för strategiska produkter	163 083
1:4 Svenska institutet	136 287
1:5 Utrikes- och säkerhetspolitiskt strategiska insatser	343 771
Summa anslag inom utgiftsområdet	2 278 371

Tabell 1.2 Beställningsbemyndiganden

Tusental kronor

Anslag

Beställningsbemyndigande

Tidsperiod

1:2 Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet	58 000	2026–2027
1:5 Utrikes- och säkerhetspolitiskt strategiska insatser	224 500	2026–2030
Summa beställningsbemyndiganden inom utgiftsområdet	282 500	

2 Utgiftsområde 5 Internationell samverkan

2.1 Mål för utgiftsområdet

Målet för utgiftsområdet Internationell samverkan är att säkerställa Sveriges intressen i förbindelserna med andra länder (prop. 2008/09:1 utg.omr. 5, bet. 2008/09:UU1, rskr. 2008/09:122).

Tabell 2.1 Utgiftsutveckling inom utgiftsområde 05 Internationell samverkan

Miljoner kronor

	Utfall 2023	Budget 2024 ¹	Prognos 2024	Förslag 2025	Beräknat 2026	Beräknat 2027
1:1 Avgifter till internationella organisationer	1 472	1 630	1 630	1 450	1 457	1 457
1:2 Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet	149	183	186	185	188	190
1:3 Inspektionen för strategiska produkter	87	144	147	163	168	171
1:4 Svenska institutet	127	135	138	136	134	137
1:5 Utrikes- och säkerhetspolitiskt strategiska insatser				344	339	339
Äldreanslag						
2024 1:3 Nordiskt samarbete	13	16	16			
2024 1:4 Ekonomiskt bistånd till enskilda utomlands samt diverse kostnader för rättsväsendet	24	5	5			
2024 1:6 Forskning, utredningar och andra insatser rörande säkerhetspolitik, rustningskontroll, nedrustning och icke-spridning	75	83	83			
2024 1:7 Bidrag till Stockholms internationella fredsforskningsinstitut (SIPRI)	28	28	28			
2024 1:8 Bidrag till Utrikespolitiska institutet (UI)	19	19	19			
2024 1:10 Information om Sverige i utlandet	15	15	15			
2024 1:11 Samarbete inom Östersjöregionen	168	170	169			
Totalt för utgiftsområde 05 Internationell samverkan	2 179	2 430	2 437	2 278	2 285	2 292

¹ Inklusivt beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Tabell 2.2 Förändringar av utgiftsramen 2025–2027 för utgiftsområde 05 Internationell samverkan

Miljoner kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	2 274	2 274	2 274
Pris- och löneomräkning ²	14	23	30
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-21	-23	-23
varav BP25 ³	30	26	26
Överföring till/från andra utgiftsområden	11	11	11
Övrigt			
Ny utgiftsram	2 278	2 285	2 292

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2024. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2026–2027 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

**Tabell 2.3 Utgiftsram 2025 realekonomiskt fördelad för utgiftsområde 5
Internationell samverkan**

Miljoner kronor

	2025
Transfereringar ¹	1 811
Verksamhetsutgifter ²	463
Investeringar ³	5
Summa utgiftsram	2 278

Anm.: Den realekonomiska fördelningen baseras på utfall 2023 samt kända förändringar av anslagens användning.

¹ Med transfereringar avses inkomstöverföringar, dvs. utbetalningar av bidrag från staten till exempelvis hushåll, företag eller kommuner utan att staten får någon direkt motprestation.

² Med verksamhetsutgifter avses resurser som statliga myndigheter använder i verksamheten, t.ex. utgifter för löner, hyror och inköp av varor och tjänster.

³ Med investeringar avses utgifter för anskaffning av varaktiga tillgångar såsom byggnader, maskiner, immateriella tillgångar och finansiella tillgångar.

2.2 Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder

En rad olika faktorer bidrar till att uppnå målet att säkerställa Sveriges intressen i förbindelserna med andra länder. Insatser som finansieras med medel från utgiftsområdet ska ses i ett sammanhang där även effekterna av andra offentliga insatser eller samverkan med berörda aktörer bidrar till måluppfyllelsen för utgiftsområdet. Det handlar om en bredd av samhällseliga kontakter och relationsskapande på olika nivåer, i olika forum, och med diplomatiska, politiska och ekonomiska medel. Utlandsmyndigheterna spelar här en central roll, inte minst för att bidra till en faktabaserad och positiv bild av Sverige i utlandet. Utrikesförvaltningens förvaltningskostnader redovisas under utgiftsområde 1 Rikets styrelse.

En bärande del av verksamheten inom utgiftsområdet utgörs av de principer och politiska prioriteringar som vägleder den förda politiken. Dessa är bl.a. demokrati och mänskliga rättigheter, rättsstatens principer, det transatlantiska samarbetet, nordiskt samarbete, medlemskapet i Nato, stöd till Ukraina, fred och säkerhet samt jämställdhet, som kommer till uttryck inte minst i regeringens årliga utrikesdeklaration. För utgiftsområdet finns följande indikatorer för utvecklingen på området och verksamhetens resultat:

- Internationell krishantering och fredsfrämjande insatser: Antal utsända i civila och militära krishanterings- och fredsfrämjande insatser
- Forskning om säkerhetspolitik, rustningskontroll, nedrustning och icke-spridning: Stockholms internationella fredsforskningsinstitutets och Utrikespolitiska institutets förekomst i medierapportering
- Exportkontroll: Handläggningstider för tillståndsärenden, antal avgjorda ärenden och omfattningen av tillsynsverksamheten
- Nordiskt samarbete: Antal undanröjda hinder för rörlighet över gränserna.
- Sverigefrämjande: Nation Brands index, Svenska institutets stipendier, alumner och alumnverksamhet samt antal institutioner utomlands som undervisar i svenska.

2.3 Resultatredovisning

Den resultatredovisning som lämnas i budgetpropositionen bygger huvudsakligen på resultat som avser 2023.

2.3.1 Sveriges engagemang i internationella organisationer

I syfte att säkerställa Sveriges intressen i förbindelserna med andra länder är Sverige engagerat i ett antal internationella organisationer. Arbetet är inriktat på bred internationell samverkan och samarbete.

Sverige var under 2023 medlem i bl.a. Europeiska unionen (EU), Europarådet (CoE), Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE), Nordiska ministerrådet, Förenta nationerna (FN) och Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD).

De obligatoriska avgifterna till dessa organisationer finansieras från anslag 1:1 *Avgifter till internationella organisationer*, förutom avgiften till EU som finansieras via utgiftsområde 27. Avgifterna utgjorde 2023 knappt 62 procent av utgiftsområdet. Nivåerna för dessa utgifter är framför allt beroende av förändringar i organisationernas arbete och valutakurser. I tabell 2.4 redovisas andelen kostnader av de totala årliga utbetalningarna till de internationella organisationerna.

Tabell 2.4 Avgifter för respektive organisation som finansieras av anslag 1:1 Avgifter till internationella organisationer

Procent	2023	2022	2021	2020
FN	51	61	36	55
Nordiska ministerrådet	32	24	32	27
Europarådet	6	4	6	5
OSSE	3	4	7	6
OECD	5	3	5	4
Övriga organisationer	3	3	4	3
Total	100	100	100	100

Källa: Kammarkollegiet.

EU är Sveriges viktigaste utrikespolitiska plattform

Under första halvåret 2023 var Sverige ordförande i Europeiska unionens råd. Som ordförandeland ledde Sverige arbetet i rådet och var drivande i EU:s lagstiftande och politiska arbete. Sverige verkade under 2023 för en fortsatt utveckling och effektivisering av EU:s gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik (GUSP), inklusive inom den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken (GSFP). Svenskt deltagande i GSFP-insatser sker huvudsakligen genom personalbidrag finansierade under utgiftsområdena 5, 6 och 7. Sverige bidrog även med stöd till EU:s institut för säkerhetsstudier (EUISS) och EU:s satellitcentrum (SatCen).

Sedan Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina inleddes har den Europeiska fredsfaciliteten (EPF) använts som EU:s huvudsakliga instrument för att kanalisera militärt stöd till Ukraina. EPF finansieras från utgiftsområde 6, Försvar och samhällets krisberedskap. Instrumentet har till stor del använts för leveranser av militär utrustning, dödligt och icke-dödligt, till Ukraina samt utbildning för de ukrainska väpnade styrkorna genom den militära träningsinsatsen EUMAM Ukraina som lanserades i november 2022. Under 2023 utökades EPF-budgeten med totalt 5,5 miljarder euro.

OSSE är vårt säkerhetspolitiska forum för diplomati, dialog och ansvarsutkrävande

Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE) är ett säkerhetspolitiskt samarbetsorgan med 57 deltagande stater. Verksamheten omfattar bl.a. konventionell rustningskontroll, mänskliga rättigheter, rättssäkerhet och demokrati. Sedan Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina bedrivs inte längre verksamheten i OSSE enligt gängse former.

Regeringens prioriteringar har varit att värna den europeiska säkerhetsordningen som är baserad på folkrätten, Helsingforslutakten, Parisstadgan och andra OSSE-principer och åtaganden, och OSSE:s breda säkerhetsbegrepp där kopplingen mellan säkerhet inom och mellan stater och respekten för demokrati och mänskliga rättigheter tydliggörs.

Sedan Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina har Sverige, genom EU och i nationell kapacitet, bidragit till att utkräva ansvar från Ryssland och Belarus i samtliga OSSE:s regelbundna möten. Vid dessa möten framstår Ryssland allt mer isolerat utan tydligt stöd av forna allierade. Sverige var under 2023 fortsatt drivande i att använda de instrument som finns inom OSSE för att undersöka allvarliga kränkningar av demokratiska principer och mänskliga rättigheter i deltagarstaterna. Som ett resultat aktiverades den s.k. Moskvamekanismen två gånger rörande Rysslands deportation av ukrainska barn respektive repressionen i Belarus, under vilken rapporter har tagits fram av juridiska experter som kan användas vid rättsligt ansvarsutkrävande.

Sverige fortsatte att höra till de stater som bidrog med flest observatörer i OSSE:s valobservationsmissioner som genomförs av kontoret för demokrati och mänskliga rättigheter (ODIHR) och OSSE:s parlamentariska församling. Under 2023 övervakade OSSE val i femtontalet länder, däribland Turkmenistan, Turkiet, Polen, Serbien och Moldavien.

Sverige prioriterade det civila samhällets möjligheter att delta i OSSE:s arbete och stöttade den särskilda frivilligfinansierade konferensen om demokrati och mänskliga rättigheter (WHDC) kunde genomföras trots Rysslands försök att blockera. Konferensen samlade ca 1400 deltagare varav över 600 civilsamhällesrepresentanter och MR-försvare. Formatet är en unik plattform för civilsamhället att delta på samma villkor som deltagarstaterna och utgör ett viktigt bidrag till ansvarsutkrävandet för staters efterlevnad av sina OSSE-åtaganden, samt är en värdefull plattform för bland annat ukrainskt, ryskt och belarusiskt civilsamhälle.

Europarådet bedriver ett viktigt arbete för att främja mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer

Organisationen höll i maj 2023 sitt fjärde toppmöte vid vilket Reykjavikdeklarationen, inklusive Reykjaviksprinciperna för demokrati, antogs. Ukraina var en central prioritering för Sverige. Särskilt fokus gavs arbetet med ansvarsutkrävande, däribland upprättandet av det register för skador som uppkommit med anledning av Rysslands aggression mot Ukraina. Rysslands uteslutning fortsatte under året att påverka verksamheten, inklusive budgeten, på flera sätt. Prioriteringarna från Reykjavikstoppmötet avspeglades i det fyraåriga arbetsprogram och budget för 2024–2027 som antogs av ministerkommittén i november 2023.

Sverige verkade för att stärka det unika övervakningssystemet enligt Europakonventionen och Europadomstolen. Övervakningen av verkställighet i enskilda högprofilerade domar från Europadomstolen krävde särskilt omfattande hantering. Detta resulterade i att antalet mål i ministerkommitténs övervakning ökade från 6 112 mål under 2022 till 6 386 mål under 2023. Sverige verkade även för EU:s

anslutning till europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, vilket under våren 2023 resulterade i en överenskommelse om ett nytt utkast till anslutningsavtal. Under svenskt ordförandeskap fattade Europeiska unionens råd beslut om EU:s anslutning till Europarådets konvention om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och våld i hemmet (Istanbulkonventionen) från den 1 oktober 2023.

FN-samarbetet främjar svenska utrikes- och biståndspolitiska intressen

FN är en av de främsta förvaltarna av en regelbaserad världsordning, global fred och säkerhet och är en viktig arena för svensk utrikespolitik. FN-samarbetet främjar även biståndspolitiska intressen, framför allt vad gäller att nå resultat på landnivå. FN:s omfattande landnärvaro gör att Sveriges stöd bidrar till stabilisering, fattigdomsbekämpning och ekonomisk tillväxt. FN är även viktigt för att främja svenska prioriteringar såsom mänskliga rättigheter, SRHR, klimat och jämställdhet. Svenska bidrag till FN:s reguljära budget bidrar i detta arbete. Sverige har drivit svenska prioriteringar såsom tydliga krav på resultat, styrning och uppföljning, hållbarhet, transparens, ansvarsutkrävande och nolltolerans mot korruption och andra oegentligheter samt effektivt bidragit till fullt genomförande av pågående FN-reform för att skapa bättre samordning inom FN. Sveriges engagemang i FN främjar vårt intresse av en regelbaserad världsordning och är en plattform för dialog och förhandlingar om prioriterade frågor, däribland det internationella stödet för Ukraina. FN och medlemskretsen har återkommande visat starkt stöd för Ukraina. Under 2023 har FN-reformarbetet inom generalsekreterarens initiativ Our Common Agenda (OCA) och det stundande Framtidstoppmötet i september 2024 varit en prioriterad fråga för Sverige. Sverige har tillsammans med Zambia lett förhandlingar om ett globalt digitalt ramverk (Global Digital Compact, GDC). Ramverket kan sannolikt antas vid Framtidstoppmötet.

Inom ramen för Generalsekreterarens initiativ Our Common Agenda har Sverige och EU bidragit med att anpassa FN:s fredsinsatser till nya utmaningar, såsom exempelvis konflikters komplexa och regionala karaktär, digitalisering och bemötande av desinformation. Sverige har också bidragit till FN:s kapacitetsutveckling när det gäller underrättelser på det fredsbevarande området samt till kursen Senior Mission Leaders (SML) som utbildar insatschefer.

Polismyndigheten har under 2023 bidragit till utveckling av FN:s polisiära utbildningar och genomfört flertal kurser, däribland United Nations Police Integrated Training (UNPIMT) riktad till polischefer på mellannivå i fältinsatser, vilket har bidragit till bättre förberedd personal och mer effektivt genomförande av FN-insatsernas mandat.

Sverige har fortsatt att engagera sig i koalitionen om ekonomisk jämställdhet (Action Coalition on Economic Justice And Rights) inom UN Womens initiativ Generation Equality vilket bidragit till att lyfta vikten av kvinnors ekonomiska egenmakt. I november 2023 antog regeringen en ny nationell handlingsplan för Sveriges genomförande av FN:s agenda för kvinnor, fred och säkerhet vilket ger vägledning till 12 myndigheters arbete på området. Sverige har även deltagit i UN Womens nätverk för nationella kontaktpunkter för genomförandeplaner. Via FN-organ som UN Women och FN:s befolkningsfond (UNFPA) har Sverige fortsatt att stötta flera jämställdhetsinsatser i Ukraina, däribland mot sexuellt och könsbaserat våld.

OECD är en råd- och normgivande analysorganisation till stöd för policyutveckling på flertalet samhällsområden

Sverige fortsatte under 2023 att arbeta för att de internationella konventioner, standarder och rekommendationer som OECD tar fram är i överensstämmelse med

Sveriges OECD-strategi inom områden som ekonomi, handel, arbetsmarknad, utbildning, forskning, innovation, beskattning, hållbart företagande, miljö, klimat, hälsa och sociala frågor. Till de faktabaserade rapporterna och i erfarenhetsutbyte mellan de f.n. 38 medlemsländerna har Sverige verkat för lösningar som kan forma politik för att nå gemensamma mål som en hållbar och inkluderande tillväxt, grön omställning och en fungerande världshandel. OECD:s rapporter, undersökningar, rekommendationer och granskningar fortsatte sammantaget att under 2023 bidra till svensk policyutveckling inom många områden, exempelvis PISA-undersökningen och utvärderingar av svensk ekonomi, grön omställning, utbildning och forskning samt jämställdhet.

I OECD:s analysarbete om effekterna och hanteringen av det ryska anfallskriget mot Ukraina har Sverige prioriterat OECD:s roll i Ukrainas framtida återuppbyggnad. Samarbetet inom Internationella energibyran (IEA) var fortsatt viktigt för att stärka energisäkerheten och för omställningen till hållbara energisystem globalt.

Sveriges arbete för medlemskapet i Nato

Den 5 juli 2022 och fram till det att Sverige blev medlem i Nato hade Sverige status som *inbjudet* land. Som inbjudet land fördjupade Sverige och Nato sitt samarbete och Sverige deltog i princip i alla Natos kommittéer, men utan beslutsrätt. Sverige deltog som inbjuden i såväl försvars- och utrikesministermöten som toppmötet under 2023.

Under hösten 2023 intensifierades Sveriges deltagande i vissa prioriterade förhandlingar i Nato där Sverige har särskild kunskap och erfarenhet, till exempel i frågor som rör Ryssland, Ukraina, klimat och säkerhet samt kvinnor, fred och säkerhet. Sverige verkade fortsatt för ett fördjupat samarbete mellan EU och Nato på en rad områden såsom cybersäkerhet, civil beredskap och motverkande av hybridhot, samtidigt som Sverige betonat vikten av att undvika onödig duplicering mellan organisationerna.

2.3.2 Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet

Verksamhet för fredsbyggande och säkerhetsfrämjande finansieras från anslaget 1:2 *Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet* inom utgiftsområde 5 och anslaget 1:1 *Biståndsverksamhet* inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd. Genom stöd till multilaterala, mellanstatliga och enskilda organisationer för insatser och projekt bidrog Sverige under 2023 till att främja konfliktförebyggande, freds- och säkerhetsfrämjande, samt hantera grundorsakerna till konflikter, inte minst bristen på demokrati och otillräcklig respekt för folkrätten och de mänskliga rättigheterna.

Under 2023 fortsatte Sverige att bidra med experter i flera freds- och säkerhetsfrämjande insatser Resultatet från denna verksamhet redovisas samlat i avsnitt 1.2.3.

2.3.3 Sveriges deltagande i internationell krishantering och fredsfrämjande insatser

Målet med Sveriges deltagande i internationell civil och militär krishantering och fredsfrämjande insatser har varit att skapa förutsättning för stabilitet och fredlig utveckling.

Verksamheten finansieras från anslaget 1:2 *Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet* inom utgiftsområde 5 Internationell samverkan, anslaget 1:2 *Försvarsmaktens insatser internationellt* inom utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap, samt från anslaget 1:1 *Biståndsverksamhet* inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd för den del

som enligt OECD:s biståndskommitté (DAC) räknas som bistånd. I det följande redogörs övergripande för det svenska deltagandet i internationella fredsfrämjande insatser, finansierade under alla tre utgiftsområden. För mer information om de internationella insatserna som finansieras inom utgiftsområde 6, se avsnitt 4.3.4.

I tabell 2.6 redovisas de svenska bidragen genom utsänd personal 2020–2023. Därefter beskrivs ett urval av sekonderingar och aktiviteter för att ge en bild av de insatser som Sverige gett bidrag till.

Utsänd personal till omkring 30 insatser

Svenska myndigheter bidrog under 2023 med utsänd personal till omkring 30 civila och militära krishanterings- och fredsfrämjande insatser under ledning av EU, FN, OSSE och Nato samt andra internationella koalitioner.

Antalet utsända under 2023 var omkring 438 personer, men antalet tjänstgörande varierade från månad till månad. Utöver de insatser som nämns i tabell 2.5 och 2.6 tillkommer även ett antal utsända vid olika högkvarter genom EU, FN, Nato och OSSE. Det totala civila personalbidraget under 2023 var 192 personer (siffror från Folke Bernadotteakademins, FBA, årliga personalstatistik).

Kvinnors deltagande i internationell krishantering

Under 2023 var andelen kvinnor i det svenska personalbidraget till civila insatser 49 procent, vilket är en ökning med sex procentenheter jämfört med föregående år. För de militära bidragen ökade andelen kvinnor med två procentenheter till 14 procent, se tabell 2.5.

Tabell 2.5 Antal utsända i civila och militära krishanterings- och fredsfrämjande insatser och andra internationella koalitioner samt fördelningen mellan kvinnor och män 2020–2023, fördelat per region

Insats	Totalt antal 2023	Totalt antal 2022	Totalt antal 2021	Totalt antal 2020	Andel kvinnor/män 2023	Andel kvinnor/män 2022	Andel kvinnor/män 2021	Andel kvinnor/män 2020
Afrika söder om Sahara								
Civil	53	70	50	52	49/51	39/61	48/52	38/62
Militär	199	247	250	242	15/85	11/89	9/91	10/90
Mellanöstern och Nordafrika								
Civil	23	26	21	31	48/52	42/58	38/62	48/52
Militär	14	19	22	67	14/86	14/86	14/86	12/88
Europa och Centralasien								
Civil	110	90	60	74	50/50	44/56	38/62	42/58
Militär	5	4	5	4	0/100	9/94	0/100	0/100
Asien								
Civil	0	1	1	2	-	0/100	100/0	0/100
Militär	9	9	26	26	33/66	6/94	15/85	18/82
Nord- och Latinamerika								
Civil	6	8	6	11	50/50	50/50	17/83	27/73
Militär	0	0	0	0	-	0/0	0/0	0/0
Totalt								
Civil	192	195	138	170	49/51	43/57	41/59	41/59
Militär	239	279	303	339	14/86	12/88	10/90	11/89

Antal och procent

Källor: Folke Bernadotteakademin, insatsstatistik civila insatser för december 2020, 2021, 2022 och 2023. Årsredovisning för Försvarsmakten 2020, 2021, 2022 och 2023 (antal befattningar eller antal individer om dessa understiger antalet befattningar på grund av personalrotation, andel män och kvinnor i procent).

Tabell 2.6 Utsänd personal i civila och militära krishantering- och fredsfrämjande insatser och andra internationella koalitioner 2020–2023

Land/insats	Organisation	Syfte	Insats	Svensk personal 2023	Svensk personal 2022	Svensk personal 2021	Svensk personal 2020
Afrika söder om Sahara							
Centralafrikanska republiken (CAR)/MINUSCA	FN	Stabilisering och säkerhet	Civil	5	9	4	6
CAR/EUAM	EU	Civil säkerhetssektorsreform	Civil	1	2	2	2
CAR/EUTM	EU	Stabilisering och säkerhetssektorsreform (SSR)	Militär	0	8	9	9
Demokratiska republiken Kongo (DRK)/MONUSCO	FN	Stabilisering och säkerhet	Civil	9	8	7	13
DRK/MONUSCO	FN	Stabilisering och säkerhet	Militär	0	0	0	2
Mali/MINUSMA	FN	Stabilisering och säkerhet	Civil	0	0	3	3
Mali/MINUSMA	FN	Stabilisering och säkerhet	Militär	220	220	220	210
Mali/EUCAP SAHEL	EU	Stöd för rättsstatsuppbyggnad och SSR	Civil	2	3	3	1
Mali/EUTM	EU	Utbildning och rådgivning till Malis försvarsmakt	Militär	0	8	8	8

Moçambique/ EUTM Mozambique	EU	Utbildning och rådgivning till Moçambiques försvars- och säkerhetsstyrkor	Militär	0	0	1	x
Moçambique/ EUTM Mozambique	EU	Utbildning och rådgivning till Moçambiques försvars- och säkerhetsstyrkor	Civil	1	1	x	x
Niger/EUCAP SAHEL	EU	Stöd för rättsstatsuppbyggnad och SSR	Civil	1	2	2	1
Somalia/UNSOM	FN	Stabilisering och säkerhet	Civil	5	5	4	4
Somalia/EUCAP	EU	Kapacitetsbyggande säkerhetssektor och maritim sektor	Civil	7	10	8	6
Somalia/EUNAVFOR Atalanta	EU	Marin insats mot sjöröveri och för skydd av humanitära leveranser/HQ	Militär	3	0	3	3
Somalia/EUTM	EU	Utbildning av försvarsmakt	Militär	8	9	10	9
Somalia/ UNODC Somaliland	FN	Stöd för rättsstatsuppbyggnad	Civil	3	4	4	4
Sydsudan/UNMISS	FN	Stabilisering och säkerhet	Civil	15	21	12	10
Sydsudan/UNMISS	FN	Stabilisering och säkerhet	Militär	0	0	0	2
Uganda/UNMAS	FN	Minröjning	Civil	1	1	1	0
Västsahara/MINURSO	FN	Övervakning stillestånd	Militär	2	2	2	2
Mellanöstern och Nordafrika							
Irak/EUAM	EU	Stöd säkerhetssektorreform	Civil	5	5	4	8
Irak/Operation Inherent Resolve (OIR)	Mellan statlig koalition	Militär utbildningsinsats	Militär	3	5	55	55
Irak/Nato Mission Iraq (NMI)	Nato	Militär utbildningsinsats	Militär	1	5	1	1
Irak/UNITAD	FN	Stöd utreda brott av ISIL	Civil	5	6	3	3
Jemen/Hodeidah/UNMHA	FN	Stödja och övervaka genomförande av stilleståndsavtal	Civil	0	0	0	1
Jemen/Hodeidah/UNMHA	FN	Stödja och övervaka genomförande av stilleståndsavtal	Militär	0	2	2	2
Jemen/UNDP	FN	Global utveckling och mänskliga rättigheter	Civil	0	2	1	0
Jordanien/OPF		Underrättelsesamarbete	Militär	5	3		
Libyen/EUBAM	EU	Stöd för rättsstatsuppbyggnad och gränsförvaltning	Civil	1	2	2	4
Mellanöstern/UNTSO	FN	Övervakning av gränser/stilleståndslinjer	Militär	6	7	7	8
Södra centrala Medelhavet/EUNAVFOR MED Operation Irini	EU	Bidra till FN:s vapenembargo mot Libyen följs	Militär/ UO5 och UO6	2	0	2	2
Palestina/EUPOL COPPS	EU	Rättstatsstöd, främst polis	Civil	12	9	11	10
Palestina/EUBAM Rafah	EU	Stöd för gränsförvaltning	Civil	0	0	0	1
Östeuropa, Centralasien och Västra Balkan							
Armenien/EUMA*	EU	Stabilisering och säkerhet	Civil	11	x	x	x

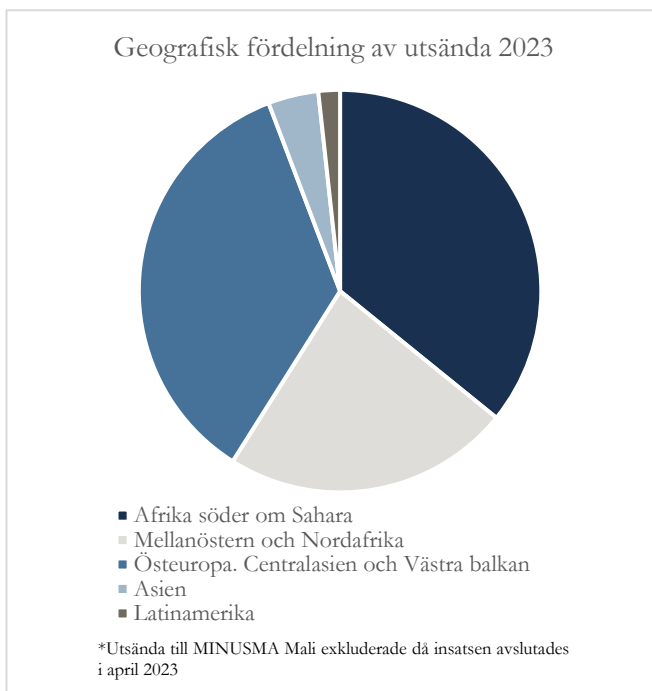
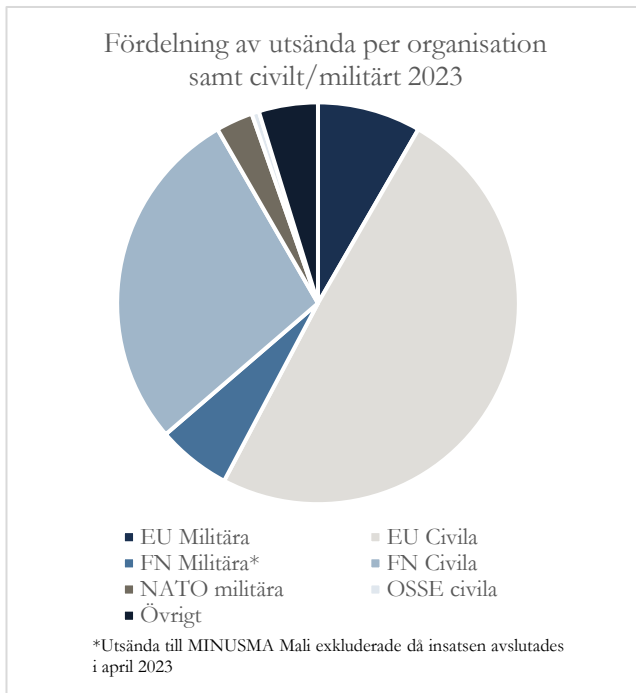
Bosnien och Hercegovina/EUFOR Althea	EU	Övervakning av säkerhetssituationen, militär utbildning	Militär	1	0	0	0
Cypern/UNFICYP	FN	Övervakning stillestånd	Civil	1	3	2	3
Georgien/EUMM	EU	Övervakning av stillestånd och verka för avspänning	Civil	22	20	20	20
Kosovo/EULEX	EU	Rättstödsinsats mot bl.a. org. brottslighet och korruption	Civil	8	9	10	9
Kosovo/KFOR	NATO	Stabilisering och säkerhet	Militär	4	4	5	4
Moldavien/EUPM*	EU	Civil säkerhetsreform	Civil	1	x	x	x
Montenegro/OSSE	OSSE	Rättstatsstöd och säkerhet	Civil	1	1	1	0
Nordmakedonien/OSSE	OSSE	Rättstatsstöd och säkerhet	Civil	0	1	1	1
Tadzjikistan/OSSE	OSSE	Rättstatsstöd och säkerhet	Civil	0	0	0	1
Ukraina/EUAM	EU	Civil säkerhetsreform. Främst stöd till polis	Civil	12	10	12	15
Ukraina/SMM	OSSE	Observationer av konflikten och säkerhetsläget samt konfliktförebyggande insatser	Civil	0	0	14	13
Asien							
Afghanistan/Resolute Mission Support	NATO	Utbildnings- och rådgivningsinsats	Militär	0	0	16	16
Kashmir/UNMOGIP	FN	Övervakning stilleståndslinje	Militär	2	4	5	5
Koreahalvön/NNSC	Samarbeta neutrala stater	Övervakning stilleståndslinje	Militär	5	5	5	5
Myanmar/UNDP	FN	Fredsbyggande	Civil	0	1	1	0
Latinamerika							
Colombiamissionen/UN Mission in Colombia	FN	Övervakning av fredsavtal	Civil	3	4	6	4
UNMAS i Colombia	FN	Stöd till minröjning	Civil	0	0	0	2

Anm.: Insatsen Task force Takuba Mali, som avslutades 2022, utgör inte en del av redovisningen då informationen om hur insatsen bemannas omfattas av sekretess.

* = ny insats 2023.

Källor: Folke Bernadotteakademin, insatsstatistik för december månad 2020, 2021, 2022 respektive 2023 för civila insatser (totalen varierar under året, uppdelning kvinnor/män per insats kan fås av FBA). Årsredovisning för Försvarsmakten 2020, 2021, 2022 och 2023 där max antal befattningar anges, exakt antal varierar något under året. Årsberättelse över GSFP-insatser, European External Action Service, 2020.

Under 2023 uppgick det totala antalet utsända i civila och militära krishanterings- och fredsfrämjande insatser totalt till 431 personer, varav 192 var civilt utsända och 239 militärt utsända, vilket motsvarar en minskning med 44 personer jämfört med 2022

Ukraina

Med anledning av Rysslands fullskaliga invasion har stödet till Ukraina varit prioriterat. Sverige fortsatte under 2023 att bidra till EU:s civila rådgivande insats i Ukraina (EUAM) och vid årsskiftet hade svenska myndigheter 12 utsända till insatsen. EUAM stödjer kapacitetsuppbyggnad och reformering av landets civila säkerhetssektor. Mandatet omfattar även stöd till ukrainska myndigheter för att underlätta utredning och lagföring av internationella brott, exempelvis krigsbrott. Sverige har under 2023 även genomfört utbildning för de ukrainska väpnade styrkorna genom den militära träningsinsatsen EUMAM Ukraina som lanserades i november 2022.

Övriga Östeuropa

En ny civil GSFP-insats i Armenien etablerades under det svenska EU-ordförandeskapet i februari 2023. Insatsen syftar till ökad säkerhet vid den armeniska gränsen till Azerbajdzjan. Sverige var stödjande i insatsens uppstartsfas och har under året bidragit med tolv utsända till insatsen, varav en som operativ chef. Sverige har genom MSB utbildat insatspersonalen inom grundläggande sjukvård.

Även EU:s civila krishanteringsinsats i Moldavien inrättades i maj 2023, under det svenska EU-ordförandeskapet. Insatsen syftar till att stärka Moldaviens motståndskraft mot hybridhot, inklusive cybersäkerhet och otillbörlig informationspåverkan. Sverige har under 2023 bidragit med tre utsända till insatsen.

Sverige fortsatte även att bidra till konfliktförebyggande och stabilisering i Georgien genom EU:s civila observatörsinsats EUMM som övervakar avtalet om eldupphör mellan Ryssland och Georgien från 2008.

Västra Balkan

Sverige har under 2023 återupptagit bemanning av EU:s militära insats i Bosnien och Hercegovina, EUFOR Althea, samt fortsatt bidra med personal till EU:s rättsstödsinsats i Kosovo, EULEX Kosovo. Sverige bidrog även med personal till Natos insats Kosovo Force (KFOR), som har till uppgift att bidra till utvecklingen av Kosovos säkerhetsstruktur. Sverige har genom MSB därtill en utsänd expert till OSSE:s insats i Montenegro som syftar till hanteringen av små och lätta vapen (SALW).

Afrika

Den negativa utvecklingen i Sahel fördjupades under 2023, däribland i Mali. Regeringen beslutade mot bakgrund av det att tidigarelägga avvecklingen av det svenska förbandsbidraget till FN:s insats i Mali (MINUSMA). Avvecklingen inleddes den 15 november 2022 och avslutades den 19 april 2023. Under de nio år som Sverige deltog i MINSUSMA tjänstgjorde uppemot 5 500 svenskar i insatsen.

Sverige har under 2023 sekunderat personal till EU:s civila insatser i Mali och Niger.

Genom Polismyndigheten har specialiserade polisteam bidragit till FN-insatserna i MINUSCA (Centralafrikanska republiken) och MONUSCO (Demokratiska republiken Kongo). Teamen bidrog till att stärka ländernas polisstyrkor i att förebygga och motverka könsrelaterat och sexuellt våld liksom till att utveckla förmågan hos kongolesisk polis att bekämpa organiserad brottslighet. Polismyndigheten har också

sekonderat personal till UNMISS Sydsudan, vilka har bidragit med strategisk rådgivning gällande bland annat lednings- och styrningsfrågor, organiserad brottslighet, gränsfrågor och analysverksamhet. FBA har sekonderat personal bl.a. till MONUSCO. Kriminalvården har bidragit till MINUSCA och UNSOM (Somalia).

Sverige har under 2023 även gett stöd till EU:s civila och militära insatser i Somalia. Sverige bidrog till den civila insatsen EUCAP Somalia med sju utsända, och de två militära insatserna EUTM Somalia och Operation Atalanta (som har ett regionalt mandat) med 8 respektive 3 utsända. Insatserna syftar bland annat till att stärka Somalias statsbyggande som del av EU:s långsiktiga engagemang på Afrikas horn. Sverige bidrog även med en civil genderrådgivare till den militära insatsen EUTM Mocambique.

Irak och Palestina

Sverige fortsatte 2023 sitt breda och långsiktiga engagemang i Irak. Sverige deltar sedan 2015 i den militära utbildningsinsats som bedrivs inom ramen för den internationella koalitionen mot Daesh, Operation Inherent Resolve. Sverige bidrog även med personal till EU:s civila rådgivningsinsats i Irak (EUAM Irak) och Natos militära utbildningsinsats Nato Mission in Iraq (NMI). EUAM Irak har sedan tidigare en svensk insatschef.

Sverige bidrog med flera utredare från Polismyndigheten till FN:s bevisinsamlingsmekanism för brott begångna av Daesh i Irak (UNITAD). UNITAD:s uppgift är att verka för ansvarsutkrävande för brott begångna av Daesh genom att samla in och bevara bevis. Sedan 2021 finns ett samarbetsavtal med UNITAD för utökad informationsutbyte mellan mekanismen och svenska myndigheter.

Under 2023 har Sverige bidragit med personal till EU:s civila insats EUPOL COPPS som trots de kraftigt försämrade omständigheterna på Västbanken ändå genom rådgivning och detaljerad vägledning har bistått den civila palestinska polisen och andra brottsbekämpande myndigheter med kapacitetshöjande stöd. EUPOL COPPS är ett konkret verktyg i EU:s fortsatta stöd för en tvåstatslösning på konflikten mellan Israel och Palestina.

2.3.4 Rustningskontroll, nedrustning och icke-spridning

Insatser för rustningskontroll, nedrustning och icke-spridning finansieras från anslagen 1:2 *Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet*, 1:6 *Forskning, utredningar och andra insatser rörande säkerhetspolitik, rustningskontroll, nedrustning och icke-spridning* inom utgiftsområdet och delvis från utgiftsområde 7 Internationellt bistånd för insatser som utgör internationellt bistånd enligt OECD DAC:s kriterier. Sveriges obligatoriska avgift till de internationella konventionerna på området finansieras från anslaget 1:1 *Avgifter till internationella organisationer*. Förtroende- och säkerhetsskapande verksamhet finansieras från utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap.

Som del av grundläggande värden i svensk utrikes- och säkerhetspolitik syftar Sveriges rustningskontroll-, nedrustnings- och icke-spridningsarbete till att reducera och eliminera massförstörelsevapen, minska risker och motverka att dessa vapen används och sprids samt kontrollera och i vissa fall även helt förbjuda konventionella vapen. Sverige har genom en aktiv politik och god teknisk expertis fortsatt att arbeta för rustningskontroll, nedrustning och icke-spridning i FN, EU, OSSE och bilateralt.

Arbetet i Stockholmsinitiativet för kärnvapennedrustning fortgick under året. Initiativet samlar ett antal icke-kärnvapenstater, inklusive medlemmar i Nato, för att genom en konstruktiv, pragmatisk ansats verka för att konkreta,

nedrustningsbefrämjande steg kan komma till stånd, stärka Icke-spridningsfördraget för kärnvapen (NPT) och minska polariseringen bland statsparterna.

Sverige verkade under året för att värna det Internationella atomenergiorganets (IAEA) viktiga uppdrag att förhindra spridning av kärnvapen, liksom dess arbete för att stärka kärnsäkerhet och nukleärt säkerhetsskydd, inkl. i Ukraina. Sverige har bidragit till att uppmärksamma och främja IAEA:s arbete kring användning av kärnteknologi för fredliga ändamål inom både NPT och de globala hållbarhetsmålen.

Sverige bidrog 2023 med både tekniskt och finansiellt stöd till det internationella övervakningssystemet, IMS, inom ramen för det Fullständiga provstoppsavtalet (CTBT) vilket understödde att alla övervakningsstationer i IMS ska vara i full drift hela tiden.

I maj 2023 genomfördes den femte översynskonferensen för konventionen mot kemiska vapen (CWC), där förhandlingar lade grund för fortsatt arbete avseende geografisk representation, en mer flexibel anställningspolicy och jämställdhetsarbete inom Organisationen för förbud mot kemiska vapen (OPCW). Som EU-ordförande ledde Sverige, tillsammans med EEAS, EU-samordningen både i det förberedande arbetet i Haag och under konferensen.

Arbetet för jämställdhet, inkl. ökad integrering av jämställdhetsperspektiv och mer jämställd representation, fortsatte 2023, bl.a. genom deltagande i möten och seminarier samt stöd till aktörer som uppmärksammar frågorna däribland IAEA och FN:s institut för nedrustningsforskning (UNIDIR) samt civilsamhällesorganisationer.

2.3.5 Forskning om säkerhetspolitik, rustningskontroll, nedrustning och icke-spridning

Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI), Stockholms internationella fredsforskningsinstitut (SIPRI) och Utrikespolitiska institutet (UI) fortsatte 2022 att bedriva forskning om säkerhetspolitik, rustningskontroll, nedrustning och icke-spridning med finansiering från anslagen 1:6 *Forskning, utredningar och andra insatser rörande säkerhetspolitik, nedrustning och icke-spridning*, 1:7 *Bidrag till Stockholms internationella fredsforskningsinstitut* och 1:8 *Bidrag till Utrikespolitiska institutet*.

FOI bidrog under året med underlag till regeringen som avsåg kärnvapen, biologiska och kemiska vapen och rymd- och missilfrågor. Myndigheten deltog också med expertis i internationella förhandlingar på dessa områden, bl.a. vid översynskonferenserna för NPT respektive CWC och vid möten inom de multilaterala exportkontrollregimerna. FOI fortsatte under 2023 inneha rollen som ordförande i en teknisk arbetsgrupp under det internationella partnerskapet för verifikation av kärnvapenedrustning (IPNDV) och medverkade i ett fyrpartssamarbete (Quad) inom samma område. Därutöver försåg FOI regeringen med underlag inför förhandlingar m.m. på området rustningskontroll, nedrustning och icke-spridning.

Till följd av det försämrade globala säkerhetsläget, inkl. Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina, ökade efterfrågan på SIPRI:s data, analyser och rekommendationer under 2022 och 2023, något som speglas i en kraftigt ökad förekomst i media (se tabell 2.7). SIPRI:s årsbok fortsätter att utgöra institutets flaggskeppspublicering och en betrodd oberoende källa till information kopplad till rustning, nedrustning och internationell fred och säkerhet.

Genom evenemangsverksamhet, utgivning av tryckta och digitala publikationer och expertmedverkan i medier bidrar UI till förståelse, kunskap och intresse för utrikespolitik och globala frågor hos allmänheten. Under 2023 ökade institutets genomslagskraft, mätt som närvaro i svenska medier, markant. Efterfrågan på UI:s

expertis kan till stor del förklaras av Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina såväl som den svenska Nato-anslutningen. Institutets närvaro i svenska medier ökade under 2023 med 1 578 fler artiklar, motsvarande 17 procent, jämfört med 2022, se tabell 2.7.

Tabell 2.7 SIPRI:s och UI:s förekomst i medier

Förekomst i medier, antal

	2023	2022	2021	2020	2019
SIPRI (svenska och internationella medier)	70 000	59 900	30 000	26 000	30 100
UI (svenska medier)	11 018	9 440	6 480	8 760	13 450

Källa: SIPRI årsredovisning 2019–2023, UI:s årsredovisning 2019–2023.

2.3.6 Exportkontroll

Inspektionen för strategiska produkter (ISP) och Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM) är ansvariga myndigheter på exportkontrollområdet. Verksamheten vid ISP finansieras från anslag 1:5 *Inspektionen för strategiska produkter*, medan SSM:s verksamhet inom området finansieras inom utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap.

Regeringen lämnar årligen en skrivelse till riksdagen om resultatet av den svenska exportkontrollen, Strategisk exportkontroll – krigsmateriel och produkter med dubbla användningsområden 2023 (skr. 2023/24:114).

Tillståndsärenden hos ISP har över tid blivit fler och mer komplexa. Det sistnämnda gäller inte minst tillståndsprövning avseende produkter med dubbla användningsområden (PDA). Under 2023 avgjordes 2 256 ärenden om krigsmateriel och 828 ärenden som gällde PDA. Exportkontrollrådet (EKR), som är ett råd för samråd i exportkontrollfrågor bestående av ledamöter från de partier som är representerade i riksdagen, sammanträdde vid sex tillfällen 2023 och behandlade sju ärenden för samråd. EKR-samråden skapar utrymme för bred politisk förankring av exportkontrollens utveckling.

Tillsynsbesök är en viktig del av ISP:s verksamhet för att förebygga och åtgärda brister i företags exporthantering. Under 2023 kunde 22 tillsynsaktiviteter genomföras, varav 15 var platsbesök och sju var digitala möten.

2.3.7 Utvecklat samarbete inom Östersjöregionen

Verksamheten styrs av Strategin för Svenska institutets verksamhet gällande samarbetet inom Östersjöregionen för perioden 2016–2020 (UD2016/11388), som har förlängts och gäller till dess att en ny strategi är beslutad, samt Strategin för stöd till demokrati, mänskliga rättigheter och miljö i Ryssland 2020–2024 (UD2020/01513).

Det övergripande målet med verksamheten är att förbättra relationer och samarbeten inom Östersjöregionen och finansieras från anslaget 1:11 *Samarbete inom Östersjöregionen*. Insatser inom området har syftat till att utveckla Sveriges förbindelser i Östersjöregionen, främja samarbete och mellanfolkliga kontakter i regionen, bidra till att stärka integrationen mellan EU:s Östersjöländer och EU:s östliga partnerskap, värna och sprida kunskap om demokrati, mänskliga rättigheter och rättsstatens principer samt bidra till ökad tillgång till oberoende information.

Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina påverkade genomförandet av verksamheten även under 2023. Sedan Rysslands fullskaliga invasion görs inga insatser som innebär resursöverföring till ryska statliga aktörer direkt eller indirekt, eller kapacitetsstärkande verksamhet som involverar ryska statliga aktörer. Detta, i kombination med att Sida och Svenska institutet har förklarats som oönskade i Ryssland av den ryska regeringen, har fortsatt att försvåra möjligheterna att genomföra verksamhet.

Stöd till gemensamma utmaningar i regionen

Svenska institutet har bland annat genomfört ledarskapsprogram och stipendieprogram i Östersjöregionen. Myndigheten har även gett projektstöd, stöd till ömsesidigt kunskaps- och erfarenhetsutbyte mellan opinionsbildare, experter och förändringsaktörer i regionen och stöd till svenskundervisning vid lärosäten. Verksamheten har bidragit till att utveckla Sveriges förbindelser i Östersjöregionen samt till att främja samarbete och mellanfolkliga kontakter. Under 2023 fick både Ukraina och Moldavien status som kandidatländer för medlemskap i EU.

Ryska miljörättsorganisationen upplever kraftigt försvårade omständigheter att verka, men öppningar finns alltså för att uppmärksamma lokala och regionala miljöproblem. Svenskt stöd har i flera fall bidragit till att dessa organisationer kunnat fortsätta bedriva verksamhet samt utveckla nätverk med andra civilsamhällesaktörer.

Svenska institutets kommunikationsinsatser riktade till rysktalande målgrupper i regionen har fortsatt, och varit en viktig kanal för att motverka desinformation och man har sammanlagt över 600 000 följare i sina sociala mediekkanaler. Ryssland, Ukraina, Belarus, Lettland och Estland har varit fokusländer. Eftersom den digitala kommunikationen i Svenska institutets Sverige-kanaler tydligt visar på Sveriges ställningstagande för Ukraina har kanalerna fortsatt att under 2023 tappa följare från framför allt Ryssland. De länder i vilka kommunikationsinsatserna under året fått störst genomslag är Belarus, Moldavien, Turkiet, Polen, Lettland och Litauen.

Demokrati, mänskliga rättigheter och rättsstatens principer

Utvecklingen i regionen har fortsatt vara negativ under 2023. En stor del av stödet under 2023 inriktades på att säkerställa att det civila samhället samt oberoende media har möjlighet att fortsätta arbeta och nå sina målgrupper både inom och utanför Ryssland. Under 2023 uppgick det samlade svenska stödet avseende Ryssland till knappt 90 miljoner kronor, och hela detta belopp gick till civilsamhället och projekt till stöd för oberoende medier. I ljuset av de allt större svårigheterna för civilsamhället och oberoende journalistik att verka i Ryssland bedöms det faktum att organisationer som får svenskt stöd lyckats överleva och fortsätta bedriva sitt arbete som ett viktigt resultat i sig.

Regionalt samarbete

Inom Arktiska rådet bidrog Sverige till det fortsatta arbetet inom klimat, miljö och hållbar utveckling men också genom stöd för arbetet med biologisk mångfald och jämställdhetsfrågor. Den 3 mars 2022 gjorde de sju västliga medlemmarna i Arktiska rådet ett gemensamt uttalande om en temporär paus från rådets arbete med anledning av det ryska anfallskriget mot Ukraina. Den 8 juni 2022 kom de sju västliga medlemmarna överens om en återstart av delar av samarbetet, begränsat till de projekt där Ryssland inte deltar. I september 2023 nåddes en överenskommelse mellan Arktiska rådets medlemsstater om att delvis återuppta arbetet begränsat till verksamheten på arbetsgruppsnivå med genomförande på basis av skriftlig procedur. Det skapade möjlighet att fatta nödvändiga beslut kopplat till enskilda projekt men medförde samtidigt stora utmaningar i den praktiska hanteringen, inte minst för urfolksorganisationerna. Samarbete i Barentsrådet, Nordliga Dimensionen (ND) och Östersjöstaternas råd (CBSS) fortsatte under året utan Rysslands medverkan – Barentsrådet i nordisk kontext sedan Ryssland lämnat samarbetet i september, CBSS under året mellan likasinnade medlemmar samt ND, med Ryssland som fortsatt suspenderad från deltagande i samarbetet.

I oktober 2023 inleddes en översyn tillsammans med Finland och Norge, med målsättning att nå konsensus om modaliteterna för fortsatt regionalt samarbete senast under oktober 2024. I ND fortsatte diskussionen om vägen framåt för Kultur- och Hälsopartnerkapen. Sakområden i fokus i båda råden var bland annat fredstida krisberedskap, grön omställning, förbättrad hälsa, unga och jämställdhet, samt inom CBSS även motverkande av människohandel, stöd till utsatta barn samt kunskaps- och erfarenhetsutbyte med Ukraina inom centrala områden.

Mellan den 1 juli 2022 och den 30 juni 2023, innehade Sverige ordförandeskapet i EU:s strategi för Östersjöregionen (EUSBSR), som är en överenskommelse mellan EU:s medlemsstater och EU-kommissionen med syftet att stärka samarbetet mellan länderna vid Östersjön.

Det svenska ordförandeskapet i EU:s Östersjöstrategi ägnade mycket kraft åt att utveckla samarbeten mellan aktörer inom Östersjöstrategin och motsvarande aktörer i Ukraina, med syfte att stödja landet såväl nu som i framtiden. Arbetet har resulterat i flera nya samarbeten. Exempelvis inom utbildning av frivilliga sjukvårdare, inom stöd till lokal demokratiutveckling där Sverige har bistått i uppbyggnaden av folkhögskolor, inom arbetet med vattenrening samt inom utvecklingsarbetet av inlandssjöfarten.

Inom SI Baltic Sea Neighbourhood Programme har Svenska institutet finansierat projekt där svenska organisationer samarbetat med EU-länderna runt Östersjön och länder i EU:s Östliga partnerskap för att möta regionens gemensamma utmaningar. Projekten ligger i linje med och stödjer implementeringen av EU:s strategi för Östersjöregionen.

Under det svenska ordförandeskapet i EU:s strategi för Östersjöregionen stöttade Svenska institutet den svenska nationella koordinatören vid Statsrådsberedningen i genomförandet av möten för nyckelaktörer inom strategin. Svenska institutet bidrog även till att genomföra en konferens som syftade till att utforska hur makroregionala strategier, såsom EU:s strategi för Östersjöregionen, kan främja nya hållbara samarbeten som inkluderar ukrainska intressenter. Genom konferensen initierades en dialog mellan aktörer inom strategin och motsvarande myndigheter och organisationer i Ukraina. Dialogen fokuserade på teman i linje med Ukrainas behov, där samarbeten skulle kunna utvecklas. Som ett resultat startades även två projekt med finansiering av Svenska institutet, ett inom arbetet med avloppsrening och ett inom arbetet med civilskydd.

2.3.8 Det nordiska samarbetet

Ett allt närmare nordiskt samarbete är angeläget och mer betydelsefullt än någonsin, inte minst i ljuset av Rysslands aggression mot Ukraina och det oroliga omvärldsläget. Det är också avgörande för våra länders gemensamma välbefinnande och resiliens. Sverige främjar nordiskt samarbete bland annat inom verksamhet som finansieras av utgiftsområde 5 via anslag 1:1 *Avgifter till internationella organisationer* och anslag 1:3 *Nordiskt samarbete*. Regeringen redogör för de resultat som uppnåtts inom samarbetet mellan de nordiska regeringarna under 2023, med huvudsaklig inriktning på verksamheten i Nordiska ministerrådet, i skrivelsen *Nordiskt samarbete* (skr. 2023/24:90). Under året pågick det ett intensivt arbete inom hela Regeringskansliet för att förbereda Sveriges ordförandeskap i Nordiska ministerrådet 2024.

2.3.9 Sverige är ett fortsatt starkt varumärke

Insatser inom Sverigefrämjande genomförs av utlandsmyndigheterna med finansiering från anslaget 1:10 *Information om Sverige i utlandet* samt av Svenska institutet, vars främjandeverksamhet huvudsakligen finansieras från anslag 1:9 *Svenska institutet*. Detta

avsnitt behandlar även verksamhet utförd av Svenska institutet som finansieras inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd, 16 Utbildning och universitetsforskning och 24 Näringsliv då verksamhet som finansieras inom dessa utgiftsområden är av betydelse för Sverigefrämjandet.

Svenska institutets studier visar att kännedomen om och erfarenheter av ett land påverkar hur mottaglig en individ är för desinformation och vilseledande bilder. Svenska institutets långsiktiga Sverigefrämjande arbete med att sprida information och kunskap om Sverige, främja svenska intressen internationellt och bygga långsiktiga relationer mellan Sverige och andra länder fortsatte under 2023. Sverigefrämjandet skedde i nära samarbete med utlandsmyndigheter och externa aktörer i över 100 länder genom kommunikationsinsatser, utställningar, kulturutbyten, besöksprogram, studentmässor, stipendier samt utvecklings- och ledarskapsprogram. Särskilt fokus har legat på att skapa intresse för Sverige som handels-, investerings- och kunskapsnation. Detta har bl.a. resulterat i att räckvidden för kommunikationskonceptet Pioneer the possible har ökat med 69 procent från 107 miljoner människor till över 180 miljoner människor.

Svenska institutet har infört nya arbetssätt inom handelsfrämjande och jobbat mer strategiskt och målstyrt med tydligare syfte. Websidorna Work in Sweden och Study in Sweden har exempelvis utvecklats genom ökad digital närvaro. Nöjdhetsmätningar bland SI:s intressenter har visat att materialet är uppskattat. Myndigheten har bl.a. jobbat för att attrahera internationella talanger samt för att stärka internationella samarbeten inom kulturella och kreativa branscher. Plattformen Sharing Sweden har byggts om för effektivare användning. De olika Sverigekanalerna, där kommunikationen skedde på engelska, arabiska och ryska, hade drygt 3 miljoner följare och beräknades nå närmare 92 miljoner personer. Yttre händelser som exempelvis koranbränningarna i Sverige och Sveriges Nato-ansökan har påverkat bilden av Sverige som har stärkts i vissa länder och försvagats i andra.

Tabell 2.8 visar utvecklingen för insatser av vikt för det långsiktiga främjandet av Sverige. Ungefär hälften av stipendiaterna studerar på masterprogram inom näringslivsrelaterade ämnen. Antalet stipendier har minskat något över tid. Antalet alumner, d.v.s. personer som studerat i Sverige, är stabilt och uppgår till över 19 000 alumner i 154 länder. Alumnerna utgör en värdefull resurs för utlandsmyndigheternas främjande. Alumnaktiviteter har ofta som syfte att öka kunskapen om och skapa intresse och förtroende för Sverige.

Tabell 2.8 Stipendier, alumner och svenskundervisning

Aktivitet	2023	2022	2021
Antal utländska lärosäten som bedriver svenskundervisning	197	204	223
	299	432	371
Antal beviljade stipendier (antal kvinnor/antal män)	(159/140)	(211/221)	(174/197)
Antal alumner i SI:s nätverk*	19 500	18 800	17 400
Antal aktiviteter arrangerade av alumnföreningar	190	142	89

* könsuppdelad statistik finns inte tillgänglig.
Källa: Svenska institutet.

Svenska institutet följer och analyserar också bilden av Sverige utomlands. Myndigheten har under 2023 publicerat 41 lägesrapporter och fem perceptionstudier om bilden av Sverige i utlandet.

En indikator för effekterna av Sverigefrämjande insatser är oberoende bedömningar av Sveriges varumärke. Sverige har på en global nivå ett starkt och positivt nationsvarumärke. Enligt Nation Brands Index behöll Sverige 2023 en plats bland de

tio högst rankande länderna med plats 10 av de 60 länder som mättes. Utvecklingstrenden kan beskrivas som stabil men varierar mellan länder. Positiv utveckling noteras t.ex. i Storbritannien och Kanada, och en negativ utveckling i Turkiet och Kina.

Tabell 2.9 Sveriges ranking per område i Nation Brands Index 2023

	2010	2011	2014	2017	2019	2020	2021	2022	2023
<i>NBI övergripande</i>	10	10	10	10	9	8	9	9	10
Samhällsstyre	3	4	4	3	3	3	3	4	3
Talang och investeringar	8	8	8	7	6	5	4	4	4
Befolkning	9	9	8	7	5	8	5	5	6
Export	8	8	8	8	8	8	8	8	8
Turism	14	14	13	13	13	14	13	13	13
Kultur	15	15	15	15	14	14	14	13	14

Källa: Nation Brands Index.2023.

2.3.10 Konsulära insatser

Den konsulära verksamheten är en författningsreglerad kärnuppgift för utrikesförvaltningen och finansieras från anslaget 1:4 *Ekonomiskt bistånd till enskilda utomlands samt diverse kostnader för rättsväsendet* och från utgiftsområde 1 Rikets styrelse. En konsulär krisberedskapsorganisation upprätthålls för att vid en större kris eller katastrof utomlands kunna bistå drabbade. Könsuppdelad statistik saknas.

Konsulär krisberedskap och krishantering under 2023 och 2024

Under 2023 uppstod två större kriser där Utrikesdepartementets konsulära krisorganisation aktiverades.

A Sudan

I april 2023 utbröt strider i Sudan vilket föranledde en evakueringsinsats. Resultaten av denna insats har redovisats mer i detalj tidigare i Budgetpropositionen för 2024.

B Israel/Palestina

Den 7 oktober 2023 genomförde Hamas en omfattande terrorattack mot Israel från Gaza. Händelseutvecklingen var snabb och riktades framför allt mot civila i södra och centrala Israel inklusive Tel Aviv och Jerusalem.

Inledningsvis uppskattades ca 4 000 personer med anknytning till Sverige befinna sig i Israel och 800 i Palestina (400 i Gaza och 400 på Västbanken).

På grund av det snabbt försämrade säkerhetsläget och minskad reguljär flygkapacitet anordnade utrikesförvaltningen två assisterade flygresor med chartrade plan från Tel Aviv. Sammanlagt reste cirka 270 personer med de två planen, där majoriteten var svenskar, men även många nordbor. Flera andra länder erbjöd också plats till svenskar på sina plan. För svenskar på Västbanken var det möjligt att via gränsövergångarna ta sig till Jordanien landvägen.

Det enda sättet att lämna Gaza var via gränsövergången vid Rafah till Egypten. På den egyptiska sidan togs svenskar och de med vistelserätt i Sverige emot av ett team från ambassaden i Kairo, som förstärkts med extra personal från bl.a. utrikesförvaltningen, Polismyndigheten och Migrationsverket. Från mitten av november 2023 till början av juni 2024 hade över 580 svenskar och personer med vistelserätt i Sverige kunnat passera gränsen till Egypten. Under en del av denna tid hade ambassaden permanent närvaro vid Rafah. Det konsulära krisarbetet i fält har inbegripit nära samverkan med nordiska länder och med EU-länder.

Konsulära och civilrättsliga ärenden – en ökande trend

Totalt sett har de individkonsulära ärendena ökat under föregående år. De konsulära ärendena vad gäller dödsfall och nödställda har legat på en relativt stabil men hög nivå de senaste åren. Antalet *dödsfallärenden* under 2023 var 1 816 att jämföra med 1 810 under 2022 och 1 870 under 2021. Antalet *nödställda ärenden* under 2023 ökade till 690 att jämföra med 587 under 2022 och 532 under 2021. När det gäller antalet *frihetsberövade* hanterades 456 ärenden under 2023, att jämföra med 325 under 2022 och 281 under 2021. Ett flertal av dessa ärenden gäller mångåriga och komplicerade konsulära individärenden.

I fråga om familjerelaterade tvångsärenden, där personer förs eller kvarhålls utomlands av sina närstående inom ramen för en heders- eller patriarkal kontext inkom 66 nya ärenden under 2023 att jämföra med 65 ärenden under 2022. De vanligaste länderna var Irak, Somalia, Syrien och Egypten. I de ärenden som inkom under 2023 har 33 personer kunnat återvända till Sverige. 33 personer, bland dem flera barn, som befinner sig utomlands i familjerelaterade tvångsärenden från 2023 har inte kunnat återvända till Sverige.

Ärendeinströmningen till centralmyndighetsfunktionen för ett antal internationella regelverk på civilrättens område fortsatte även under 2023. Totalt inkom 363 nya ärenden till centralmyndighetsfunktionen. Framför allt ökade s.k. barnskyddsärenden enligt Bryssel II-förordningen och 1996-års Haagkonvention om skydd för barn. Under 2023 inkom 295 nya ärenden bara enligt dessa två regelverk, att jämföra med 254 stycken under 2022 och 181 stycken under 2021. Ärendehantering har inneburit ett nära samarbete med andra länders centralmyndigheter och bidragit till goda förbindelser med andra länder på området.

2.4 Regeringens bedömning av måluppfyllelsen

Regeringen bedömer att den verksamhet som bedrivits inom utgiftsområdet har bidragit till att uppnå målet att säkerställa Sveriges intressen.

Sverige fortsatte att vara en aktiv partner i EU, FN, Nordiska ministerrådet, OSSE, Europarådet, OECD och blev den 7 mars 2024 medlem i Nato. Sveriges samlade internationella engagemang bygger på kontakter mellan stater, med det civila samhället och samverkan i internationella organisationer. Säkerhet byggs i samarbete med andra. Regeringen bedömer att Sveriges engagemang, genom diplomatiskt arbete, medling, fredsfrämjande och förtroendeskapande åtgärder, bidrog till gemensam global säkerhet.

Att värna den europeiska säkerhetsordningen var vägledande för Sveriges prioriteringar i OSSE under 2023, och vikten av respekt för folkrätten och internationella åtaganden betonades. Sverige var under 2023 en aktiv och engagerad medlem i FN, och det vidare arbetet med FN-reformerna och bidrog i genomförandet av generalsekreterarens programförklaring *Our Common Agenda*, särskilt vad gäller

Sveriges roll i förhandlingarna om ett globalt digitalt ramverk (Global Digital Compact). Sverige bidrog genom sitt engagemang i internationella organisationer och i internationella krishanteringsinsatser även till genomförandet av agendan för kvinnor, fred och säkerhet. Sveriges deltagande i UN Womens nätverk för nationella kontaktpunkter för genomförandeplaner av agendan för kvinnor, fred och säkerhet har bidragit till att öka den samlade globala kunskapen på området. Sverige har därvidlag bidragit till ett FN som är bättre rustat för att möta nuvarande och framtida utmaningar.

Regeringen gör bedömningen att sekonderingsverksamheten, samt de kapacitetshöjande insatser som svenska myndigheter genomfört, har skapat bättre förutsättningar för de internationella civila krishanterings- och fredsfrämjandeinsatserna att genomföra sin verksamhet och därmed uppnå sitt mandat. Verksamheten har därmed bidragit till att uppnå målet att skapa förutsättningar för stabilitet och fredlig utveckling.

Ett närmare och starkare nordiskt samarbete är angeläget och mer betydelsefullt än någonsin. Regeringen bedömer att Sveriges engagemang i arbetet för att avlägsna gränshinder i Norden i Nordiska ministerrådet, Gränshinderrådet, bilateralt och nationellt har bidragit till att göra det enklare att flytta, pendla, studera och driva företag över landsgränserna.

Utrikesförvaltningen har inom ramen för sitt konsulära uppdrag lämnat konsulärt stöd till enskilda när dessa råkat i svårigheter utomlands. På detta sätt bedöms den konsulära verksamheten ha bidragit till målet för utgiftsområdet.

Svensk exportkontroll fortsatte att bedrivas strikt och effektivt, i enlighet med gällande nationellt regelverk och Sveriges internationella åtaganden på icke-spridningsområdet. På detta sätt bidrog verksamheten, enligt regeringen, till att säkerställa målsättningen att tillvarata Sveriges intressen i förbindelserna med andra länder.

Enligt regeringens bedömning gav SIPRI värdefulla bidrag till analys samt inhemsk och internationell diskussion om rustningskontroll, nedrustning och icke-spridning, inte minst inom områden som vapenhandel och militärutgifter. Vidare fortsatte Utrikespolitiska institutet och FOI att bidra till att uppnå målet för utgiftsområdet genom att vara viktiga forum för analys och informerad samhällsdiskussion om internationella frågor i det svenska samhället.

Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina medföljdes av en dramatisk försämring av den redan mycket allvarliga situationen på människorättsområdet i Ryssland. I juni 2023 förklarades Sida och Svenska institutet som ovälkomna organisationer i Ryssland. Regeringen bedömer dock att Sida och Svenska institutet framgångsrikt anpassat sin verksamhet till de försvårade omständigheterna och bl.a. i högre grad arbetat med organisationer som tvingats fly Ryssland men som fortsatt verka för mänskliga rättigheter och demokrati i Ryssland.

I ljuset av de allt större svårigheterna för civilsamhället och oberoende journalistik i Ryssland bedömer regeringen att det är oerhört viktigt att fortsätta stödja organisationer som verkar för mänskliga rättigheter och demokrati i Ryssland.

Påverkanskampanjer riktade mot Sverige är en ny verklighet med konsekvenser för svenska intressen. Det samlade Sverigefrämjandet bidrog till att bygga vidare på Sveriges i grunden mycket goda relationer med omvärlden och behålla det högt rankade förtroendet för Sverige. Främjandet av Sverige som studienation bidrog till att skapa relationer och nätverk inom nyckelområden, samt underlättade nya samarbeten och utbyten.

2.5 Politikens inriktning

Sverige står inför de största utrikes-, säkerhets- och försvarspolitiska prövningarna i modern tid. Att prioritera Sveriges intressen i förbindelserna med andra länder har därför blivit än mer relevant. Regeringen föreslår en konsolidering och renodling av anslagsstrukturen inom utgiftsområde 5 Internationell samverkan. Målsättningen är att anslag under utgiftsområdet ska kunna användas mer effektivt och att uppföljningen ska stärkas. Som följd av en förändrad anslagsstruktur avser regeringen även att se över befintliga resultatindikatorer och återkomma till riksdagen i kommande års budgetproposition.

2.5.1 Sveriges medlemskap i internationella organisationer

Sveriges medlemskap i internationella organisationer möjliggör genomslag för rikets utrikes- och säkerhetspolitik och utgör en effektiv plattform för sakpolitiska prioriteringar. Sverige ska vara en drivande, konstruktiv och engagerad medlem av dessa organisationer.

Att stärka demokratin, mänskliga rättigheter, jämställdhet, rättsstatens principer samt respekten för folkrätten är centralt i ljuset av Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina. Denna invasion visar på ett gränslöst förakt för folkrätten, FN-stadgans mest grundläggande regler och den europeiska säkerhetsordningen. Stödet till Ukraina är Sveriges främsta utrikespolitiska uppgift. Sverige ska även fortsätta att sätta press på Belarus för den inhemska repressionen och för dess stöd till Rysslands invasion.

Nato

Sveriges medlemskap i Nato innebär ett paradigmskifte för utrikes- och säkerhetspolitiken, liksom för försvarspolitiken. Som Natomedlem omfattas Sverige av ömsesidiga försvarsgarantier enligt artikel 5 i nordatlantiska fördraget. Sverige har därmed också åtaganden enligt nordatlantiska fördraget gentemot samtliga övriga allierade. Sverige ska föra en solidarisk allianspolitik och avser att bidra aktivt till samtliga Natos tre kärnuppgifter; avskräckning och kollektivt försvar, krishantering och säkerhetssamarbeten. Genom medlemskapet i Nato avser regeringen att stärka Sveriges säkerhetspolitiska inflytande och sitt bidrag till säkerhet och stabilitet i hela det euroatlantiska området. Regeringen avser även att fördjupa de bilaterala relationerna med andra allierade. Eftersom alla länder i den nordisk-baltiska kretsen nu är medlemmar i samma allians skapar det förutsättningar för ett viktigt och fördjupat samarbete på det säkerhets- och försvarspolitiska området.

FN

Regeringen avser att fortsätta verka för ett än mer effektivt, representativt, resultatorienterat och transparent FN, samt arbeta för att motverka alla kategorier av oegentligheter inom FN-systemet. Regeringen kommer fortsatt att prioritera hanteringen av Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina, kris- och konflikthantering i vårt bredare närområde och globalt, upprätthållandet av den regelbaserade världsordningen och främjandet av mänskliga rättigheter, jämställdhet, demokrati samt att möta globala hot och utmaningar. Inom FN blir det allt viktigare att agera strategiskt för att främja folkrätten och respekten för internationella normer, inklusive att bevaka och agera på Kinas och Rysslands ambitioner att försvaga den regelbaserade världsordningen och motverka Rysslands destabiliserande aktiviteter i flertalet länder.

Europarådet

Regeringen avser att prioritera Europarådets kärnområden; mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer, i syfte att bidra till en gemensam värdegrund och till en stark europeisk säkerhetsordning. Regeringen avser att följa upp slutsatserna från Europarådets fjärde toppmöte. Regeringen avser även att verka för att övervakningssystemet enligt Europakonventionen för mänskliga rättigheter och Europadomstolen fungerar väl. Systemet ska prioritera ökad verkställighet, vilket är centralt för konventionssystemets integritet. Som följd av att avgiften för Europarådet ökar inför 2025 föreslår regeringen att permanent tillföra anslaget 1:1 *Avgifter till internationella organisationer* med 15 miljoner kronor från 2025.

OSSE

OSSE:s roll för dialog och ansvarsutkrävande baserat på folkrätten är central i arbetet med att försvara den europeiska säkerhetsordningen. OSSE:s breda säkerhetsbegrepp och kopplingen mellan säkerhet och respekt för demokrati, mänskliga rättigheter, jämställdhet och rättsstatens principer är en utgångspunkt för Sveriges engagemang. Regeringen avser verka för att OSSE förblir ett forum för att hålla Ryssland ansvarigt för aggressionen mot och överträdelser av folkrätten i Ukraina och värnar de autonoma institutionernas mandat och verksamhet. Verksamheten i Ukraina kommer att prioriteras.

EU

EU är inte bara Sveriges viktigaste utrikespolitiska plattform, utan också en värdegemenskap förankrad i rättsstatens principer och en betydelsefull säkerhetspolitisk aktör för att värna fred och frihet på vår kontinent och globalt. Regeringen avser verka för att stärka EU:s roll som en trovärdig global utrikes- och säkerhetspolitisk aktör, utifrån EU:s bredd av instrument under olika politikområden och dess gemensamma värdegrund. Detta görs bland annat genom att vidareutveckla EU:s utrikespolitiska instrument, inklusive de civila och militära krishanteringsinstrumenten samt dess förmåga att bemöta olika säkerhetsutmaningar som hybridhot och desinformation. Regeringen ska fortsatt värna ett starkt och långsiktigt stöd till Ukraina samt stöd till Ukraina och Moldavien i deras EU-närmande.

Nordiska ministerrådet

Regeringen avser att följa upp prioriteringarna under det svenska ordförandeskapet i Nordiska ministerrådet 2024. De nordiska statsministrarnas vision om att Norden ska vara världens mest integrerade och hållbara region 2030 är styrande för arbetet i Nordiska ministerrådet. Norden ska vara konkurrenskraftigt, socialt hållbart och ledande i den gröna omställningen. Det ska vara lätt att flytta, pendla, studera och driva företag över landsgränserna. Regeringen kommer fortsatt verka för att ytterligare konkretisera och effektivisera gränshinderarbetet i Nordiska ministerrådet, Gränshinderrådet, såväl bilateralt som nationellt.

OECD

Regeringen avser att värna OECD:s centrala roll i den regelbaserade multilaterala världsordningen. Organisationen bidrar till att utveckla framtidens utbildning, välfärdssystem, hållbara tillväxt, arbetsmarknad, handel, gröna omställning, jämställdhet, hållbara livsmedelsförsörjning, klimatarbete och utvecklingsamarbete.

Konsulär och civilrättslig verksamhet

Den konsulära och civilrättsliga verksamhetens omfattning har ökat på senare år. Den konsulära förmågan har prövats i samband med flera kriser utomlands, såsom i Israel/Palestina och i Sudan. Regeringen avser upprätthålla konsulärt stöd till enskilda, med fokus på personer i särskilt utsatta grupper. Regeringen avser även upprätthålla och utveckla en god konsulär krisberedskap och avser samtidigt verka för ökad allmän kännedom om UD:s reseinformation och innebörden av en reseavrådan.

2.5.2 Fred och säkerhet

Det pågår ett fullskaligt anfallskrig i Europa. Regeringen kommer att ge mesta möjliga stöd till det krigsdrabbade Ukraina – politiskt, ekonomiskt, humanitärt, militärt, och rättsligt – så länge det behövs. Inget framtida stöd är uteslutet.

Sveriges tydliga röst för mänskliga rättigheter, demokrati, jämställdhet samt kvinnors och flickors rättigheter och deltagande utgör en viktig del för att internationella fredsinsatser ska leda till hållbara resultat.

Det säkerhetspolitiska läget ställer ökade krav på nationell kapacitet för kunskap och analys. Regeringen avser därför att fortsätta ge statligt stöd till Utrikespolitiska institutet (UI) och Stockholm internationella fredsforskningsinstitut (Sipri). UI ska vara en relevant aktör som bistår regeringen med kunskap och analyser utifrån ett Sverigeperspektiv. Sipri ska fortsatt bidra med kunskap om framför allt nedrustning samt klimat och säkerhet.

Sverige kommer fortsatt att bidra till internationell civil och militär krishantering och fredsfrämjande insatser, företrädesvis inom ramen för internationella organisationer som EU, FN, OSSE och Nato. Deltagande i dessa insatser utgör fortsatt en integrerad del av Sveriges solidariska säkerhetspolitik och bidrar till internationell fred och säkerhet. Sveriges bidrag ska primärt utgöras av personalbidrag till internationella krishanterings- och fredsfrämjande insatser, men även av kapacitetshöjande insatser utifrån svensk kompetens och svenska prioriteringar. EU-insatser i EU:s närområde (unionens östra och södra grannskap) kommer att prioriteras inom civil krishantering.

Försvarsindustrin är en tillgång i svensk säkerhets- och försvarspolitik och Sveriges internationella relationer. Exportstöd och främjande ska ske i enlighet med utrikes-, säkerhets- och försvarspolitiken.

2.5.3 Exportkontroll

Sverige ska upprätthålla en strikt, effektiv och modern exportkontroll. Genomförandet av det restriktiva regelverket för export av krigsmateriel ska prioriteras, liksom genomförandet av regelverket om förstärkt kontroll av produkter med dubbla användningsområden. Inspektionen för strategiska produkter (ISP) ska fortsatt ges det huvudsakliga ansvaret för tillämpningen av exportkontrollregelverken. När det gäller exportkontrollen för särskilt känsliga kärntekniska produkter ska även Strålsäkerhetsmyndigheten fortsatt ges ett ansvar. Regeringen kommer att verka för en ökad anslutning till och ett effektivt genomförande av vapenhandelsfördraget ATT. Sverige kommer att verka för att nå ökad samstämmighet mellan medlemsländerna i tillämpningen av EU:s gemensamma ståndpunkt om vapenexport. Utvecklingen inom framväxande känslig teknik påverkar exportkontrollen och ska uppmärksammas. Sveriges Natomedlemskap förändrar förutsättningarna för krigsmaterielexport inom vårt nationella regelverk. Ett system för efterkontroll är under implementering. ISP kommer fortsätta sitt arbete med förstärkta restriktiva åtgärder mot Ryssland och Belarus. Regeringen föreslår att ISP tillförs 12 miljoner kronor för myndighetens

arbete med efterkontroller, arbetet med förstärkta restriktiva åtgärder mot Ryssland och Belarus och ekonomisk säkerhet samt för säkerhetshöjande åtgärder.

2.5.4 Sverigefrämjande

Den Sverigefrämjande verksamheten genom Svenska institutet och svenska utlandsmyndigheter ska öka kännedomen om och skapa intresse och förtroende för Sverige. Syftet är att få genomslag för svenska intressen, stärka svenska företags globala konkurrenskraft och öka motståndskraften i utlandet mot vilseledande information om Sverige.

Regeringen avser att fortsätta arbetet med att modernisera Sverigefrämjandet, med målet att bidra till en mer faktabaserad och positiv Sverigebild. Fler aktörer, inklusive det svenska näringslivet, behöver engageras.

I enlighet med regeringens strategi för utrikeshandel, investeringar och global konkurrenskraft (UD2023/01758) ska Sverigefrämjandet stödja export- och investeringsfrämjandet och utgå från svenska intressen. Synergier mellan utvecklingsarbetet, handelspolitik och främjandet ska tillvaratas. Satsningar på talangattraktion samt kulturella och kreativa branscher ska stärkas. Sverige är en global kunskapsnation och innovationsledare och ska uppfattas som ett attraktivt land att investera i och som är intressant att besöka och för internationella talanger att arbeta i. Tonvikten ska därför ligga på att positionera Sverige som en partner för grön och digital omställning och ekonomisk och demokratisk utveckling.

Regeringen föreslår att minska anslaget med 5 miljoner kronor under 2025, följd av 10 miljoner kronor per år fr.o.m. 2026 för att finansiera Visit Swedens arbete med att marknadsföra Sverige som besöksmål.

2.5.5 Utrikes- och säkerhetspolitiska strategiska insatser

I arbetet med att motverka konflikter och bidra till fred och säkerhet i världen ska regeringens utrikes- och säkerhetspolitiska insatser präglas av ett förebyggande perspektiv med fokus på stabilisering och grundorsaker till konflikt. Sveriges och EU:s säkerhetsintressen och värderingar ska värnas.

Sverige ska bidra konstruktivt till det internationella samfundets strävanden för rustningskontroll, nedrustning och icke-spridning. Som medlem av Nato står regeringen bakom Natos politik på området, inklusive Natos strategiska koncept, och kommer fortsätta att verka för rustningskontroll, nedrustning och icke-spridning.

Regeringen kommer att fortsätta värna ickespridningsfördragets (NPT) grundläggande betydelse samt främja staters fulla implementering av skyldigheter och åtaganden som gjorts inom ramen för NPT. Arbetet inom ramen för Stockholmsinitiativet för kärnavapenedrustning kommer att fortsätta. Sverige ska värna det internationella atomenergiorganet IAEA:s uppdrag att motverka spridning av kärnvapen, liksom dess roll att främja strålsäkerhet och nukleärt säkerhetsskydd, inklusive vid Zaporizjzjas kärnkraftverk i Ukraina, som illegalt kontrolleras av Ryssland.

Det globala förbudet mot kemiska vapen står fortfarande inför stora utmaningar efter flera fall av konstaterad kemvapenanvändning. Regeringen avser därför att fortsätta främja kemvapenkonventionens efterlevnad och verka för att säkerställa ansvarsutkrävande. Sverige ska också bidra i arbetet med att stärka konventionen om förbud mot biologiska vapen samt stödja generalsekreterarmekanismen.

Sverige bedriver en aktiv rymddiplomati och fortsätter vårt engagemang för att främja ett ansvarsfullt uppträdande i rymden.

Regeringen avser att fortsätta ge statligt stöd till Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI) för myndighetens forskning inom rustningskontroll, nedrustning och icke-spridning. FOI ska bidra med högkvalitativ teknisk sakkunskap och analys om rustningskontroll, nedrustning och icke-spridning, inklusive inom rymd- och missilfrågor. I syfte att stärka FOI:s verksamhet på dessa områden och därigenom säkerställa regeringens tillgång till policyrelevant stöd, föreslår regeringen ett tillskott på anslaget 1:5 *Utrikes- och säkerhetspolitiskt strategiska insatser* om 9,5 miljoner kronor för FOI:s verksamhet.

Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina fortsätter att medföra ett kraftigt försämrat säkerhetsläge i Östersjöregionen. Det svenska stödet för en demokratisk utveckling i Ryssland är i hög grad angeläget och relevant, men sker under allt svårare omständigheter. Regeringen bedömer att det ligger i Sveriges intresse att fortsätta stödja arbetet för en demokratisk utveckling, stärkt yttrandefrihet och ökad respekt för mänskliga rättigheter i Ryssland.

Sverige har ett strategiskt intresse av att ha en stark närvaro i Arktis, särskilt i ljuset av ett nytt säkerhetspolitiskt läge och Natomedlemskapet. Sveriges ledande position inom polarforskning och oberoende tillträde till Arktis behöver säkras. Arktiska rådet, Barentsrådet, Östersjöstaternas råd samt Nordliga Dimensionen fortsätter också att påverkas av Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina. Regeringen avser att verka för arbetsformer som gör att verksamheten kan fortsätta med bibehållen relevans.

I ljuset av Kinas alltmer framträdande roll som global aktör och dess fördjupade partnerskap med Ryssland kommer regeringens arbete att präglas av en medvetenhet om denna nya geopolitiska kontext och dess påverkan på det multilaterala samarbetet. Kinas totalitära utveckling, geopolitiska ambitioner och strävan efter att omforma den regelbaserade världsordningen innebär ett hot mot Sveriges nationella säkerhet. Kinas fördjupade partnerskap med Ryssland och indirekta stöd till Rysslands anfallskrig mot Ukraina bidrar till det allvarliga säkerhetsläget i Europa. Kinas agerande mot Taiwan inger oro, och hot om militärt våld är oacceptabelt.

Regeringen avser att fortsätta verka för ett närmare och starkare nordiskt och nordisk-baltiskt samarbete genom att bland annat stödja arbete som bidrar till ett integrerat Norden.

2.6 Budgetförslag

2.6.1 1:1 Avgifter till internationella organisationer

Tabell 2.4 Anslagsutveckling 1:1 Avgifter till internationella organisationer

Tusental kronor

2023	Utfall	1 472 201	Anslagssparande	122 353
2024	Anslag	1 629 554 ¹	Utgiftsprognos	1 629 554
2025	Förslag	1 449 774		
2026	Beräknat	1 456 967		
2027	Beräknat	1 456 680		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för avgifterna avseende Sveriges medlemskap i internationella organisationer, främst Förenta nationerna (FN), Europarådet, Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE), Nordiska ministerrådet och Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD). Anslaget får även användas för utgifter för avgifter till Nordatlantiska fördragsorganisationens (Nato) civila budget.

Anslaget får även användas för utgifter

- enligt lagen (2003:491) om konsulärt ekonomiskt bistånd
- för konsulära insatser vid en kris eller en katastrof utomlands enligt lagen (2010:813) om konsulära katastrofinsatser eller liknande händelser
- för höjd beredskap och initiala åtgärder vid en konsulär kris
- för insatser för bortförda och kvarhållna barn i utlandet samt utgifter för resor och andra utgifter som har till syfte att främja rätten till umgänge mellan barn och föräldrar
- i samband med rättegång inför internationell domstol eller liknande organ där svenska staten är part eller deltar på annat liknande sätt
- för särskilda informationsinsatser riktade till utlandsresenärer
- för ersättning enligt sjöförklaringskungörelsen (1967:294) till person som enligt sjölagen (1994:1009) tillsammans med svensk utlandsmyndighet deltar vid sjöförklaring och enligt sjöförklaringskungörelsen till annan än befälhavaren och medlem av besättningen för inställelse till förhör vid sjöförklaring inför svensk utlandsmyndighet
- för informations- och utbildningsinsatser inom familjekonfliktområdet med fokus på frågor om barn- och tvångsäktenskap
- för specifika tidsbegränsade insatser i enskilda konsulära ärenden avseende barn- och tvångsäktenskap.

Kompletterande information

Belastningen på anslaget påverkas såväl av valutafluktuationer som av antalet freds- och säkerhetsfrämjande insatser.

Regeringens överväganden

Tabell 2.5 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 1:1 Avgifter till internationella organisationer

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	1 473 554	1 473 554	1 473 554
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-28 906	-21 713	-22 000
varav BP25	15 094	15 287	15 000
– Höjd medlemsavgift FATF	94	287	
– Höjd avgift till Europarådet	15 000	15 000	15 000
Överföring till/från andra anslag	5 126	5 126	5 126
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	1 449 774	1 456 967	1 456 680

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Anslaget ökas med 94 000 kronor under 2025 för höjd avgift till Arbetsgruppen för finansiella åtgärder (FATF). Anslaget 1:11 *Finansinspektionen* inom utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning minskas med motsvarande belopp. För 2026 beräknas anslaget öka med 287 000 kronor.

Anslaget ökas även permanent med 15 000 000 kronor från 2025 som följd av att avgiften till Europarådet ökar.

Regeringen föreslår att 1 449 774 000 kronor anvisas under anslaget 1:1 *Avgifter till internationella organisationer* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 1 456 967 kronor respektive 1 466 680 kronor.

2.6.2 1:2 Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet

Tabell 2.6 Anslagsutveckling 1:2 Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet

Tusental kronor

2023	Utfall	149 432	Anslagssparande	32 569
2024	Anslag	183 441 ¹	Utgiftsprognos	186 242
2025	Förslag	185 456		
2026	Beräknat	187 509 ²		
2027	Beräknat	189 605 ³		

¹ Inklusivt beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 185 439 tkr i 2025 års prisnivå.

³ Motsvarar 185 616 tkr i 2025 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för att främja fred och säkerhet, demokrati samt förebygga konflikter. Det får ske genom stöd till projekt och andra särskilda insatser, seminarier, konferenser, utbildnings- och utredningsinsatser samt som statsbidrag till mellanstatliga eller enskilda organisationer och institutioner. Anslaget får även användas för utgifter för att ställa svensk personal till förfogande för fredsfrämjande-, säkerhetsfrämjande- och konfliktförebyggande verksamhet inom ramen för Förenta nationerna (FN), Europeiska unionen (EU), Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE), Nato eller andra mellanstatliga eller enskilda organisationer.

Anslaget får användas för utgifter för statsbidrag till stiftelsen Stockholms internationella fredsforskningsinstitut (SIPRI), Utrikespolitiska institutet, inklusive Nationellt kunskapscentrum för Kina och Centrum för Östeuropastudier.

Regeringens överväganden

Tabell 2.7 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 1:2 Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	183 441	183 441	183 441
Pris- och löneomräkning ²	3 166	5 372	7 298
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	1 500	1 455	1 440
<i>varav BP25³</i>	<i>-1 600</i>	<i>-1 600</i>	<i>-1 600</i>
– Svenska dialoginstitutet för Mellanöstern och Nordafrika	-1 600	-1 600	-1 600
Överföring till/från andra anslag	-2 651	-2 759	-2 574
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	185 456	187 509	189 605

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2024. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2026–2027 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Anslaget minskas med 1 600 000 kronor från 2025 till följd av överföring av verksamheten för Svenska dialoginstitutet för Mellanöstern och Nordafrika till utgiftsområde 1 Rikets styrelse.

Regeringen föreslår att 185 456 000 kronor anvisas under anslaget 1:2 *Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 187 509 000 kronor respektive 189 605 000 kronor.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2025 för anslaget 1:2 *Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet* besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 58 000 000 kronor 2026–2027.

Tabell 2.8 Beställningsbemyndigande för anslaget 1:2 Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet

Tusental kronor

	Utfall 2023	Prognos 2024	Förslag 2025	Beräknat 2026	Beräknat 2027
Ekonomiska åtaganden vid årets början	17 502		44 000		
Nya ekonomiska åtaganden		44 000	44 000		
Utgifter mot anslag till följd av ekonomiska åtaganden	-17 502		-30 000	-29 000	-29 000
Ekonomiska åtaganden vid årets slut		44 000	58 000		
Beslutat/föreslaget bemyndigande	50 000	44 000	58 000		

Skälen för regeringens förslag: Anslaget används bl.a. för statsbidrag till mellanstatliga eller enskilda organisationer och institutioner. Regeringen behöver i vissa fall ingå fleråriga ekonomiska åtaganden i förhållande till organisationer som får årligen återkommande strategiska stöd. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2025 för anslaget 1:2 *Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 58 000 000 kronor under 2025.

2.6.3 1:3 Inspektionen för strategiska produkter

Tabell 2.9 Anslagsutveckling 1:3 Inspektionen för strategiska produkter

Tusental kronor

År	Utfall	Anslagssparande	Utgiftsprognos
2023	87 010	28 909	
2024	Anslag	143 855 ¹	147 287
2025	Förslag	163 083	
2026	Beräknat	167 827 ²	
2027	Beräknat	170 755 ³	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 164 083 tkr i 2025 års prisnivå.

³ Motsvarar 164 083 tkr i 2025 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Inspektionen för strategiska produkter (ISP) förvaltningsutgifter.

Regeringens överväganden

Tabell 2.10 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 1:3 Inspektionen för strategiska produkter

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	143	143	143
	855	855	855
Pris- och löneomräkning ²			11
	5 302	8 705	367
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	13	15	15
	926	267	533

	2025	2026	2027
varav BP25 ³	12 000	13 000	13 000
– Efterkontroller i utlandet	2 000	3 000	3 000
– Ekonomisk säkerhet	3 000	3 000	3 000
– Internationella sanktioner	3 000	3 000	3 000
– Säkerhetshöjande åtgärder	4 000	4 000	4 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	163 083	167 827	170 755

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2024. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2026–2027 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Inspektionen för strategiska produkter tillförs 2 000 000 kronor under 2025, följt av 3 000 000 kronor under 2026 samt 3 000 000 kronor permanent från 2027 för myndighetens kostnader för att genomföra efterkontroller i utlandet. Inspektionen för strategiska produkter tillförs vidare 6 000 000 kronor under 2025–2027 för myndighetens arbete med ekonomisk säkerhet respektive uppdraget att vara behörig myndighet i anslutning till genomförande av sanktioner mot Ryssland och Belarus. Därutöver tillförs myndigheten 4 000 000 kronor permanent från 2025 för säkerhetshöjande åtgärder.

Vissa delar av myndighetens verksamhetskostnader ska inte täckas av avgifter. Det gäller internationell verksamhet som inte är kopplad till tillstånds- och tillsynsarbetet, inklusive exportkontrollstöd utomlands, arbetet som nationell kontaktpunkt gällande utländska direktinvesteringar samt den verksamhet som myndigheten bedriver som behörig myndighet för genomförandet av vissa internationella sanktioner.

Regeringen föreslår att 163 083 000 kronor anvisas under anslaget 1:3 *Inspektionen för strategiska produkter* för 2025. För 2025 och 2026 beräknas anslaget till 167 827 000 kronor respektive 170 755 000 kronor.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Inspektionen för strategiska produkter tar ut avgifter i enlighet med förordning (2013:707) om kontroll av vissa skjutvapen, delar till skjutvapen och ammunition. Dessa intäkter får disponeras av myndigheten. Vidare tas avgifter ut i enlighet med bestämmelserna i förordningen (2008:889) om finansiering av verksamheten vid Inspektionen för strategiska produkter. Dessa intäkter disponeras inte av myndigheten.

Tabell 2.21 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt- kostnad)	Akkumulerat resultat
Utfall 2023	296	-502	-206	-1 636
(varav tjänsteexport)	0	0	0	
Prognos 2024	330	-500	-170	-1 806
(varav tjänsteexport)	0	0	0	
Budget 2025	380	-500	-120	-1 926
(varav tjänsteexport)	0	0	0	

Källa: ISP

Tabell 2.22 Offentligrättslig verksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt-kostnad)
Utfall 2023	47 215	0	47 215	0
Prognos 2024	47 800	0	47 800	0
Budget 2025	48 000	0	48 000	0

Källa: ISP

2.6.4 1:4 Svenska institutet**Tabell 2.11 Anslagsutveckling 1:4 Svenska institutet**

Tusental kronor

2023	Utfall	127 435	Anslagssparande	4 362
2024	Anslag	135 328 ¹	Utgiftsprognos	138 368
2025	Förslag	136 287		
2026	Beräknat	134 328 ²		
2027	Beräknat	136 603 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.² Motsvarar 131 396 tkr i 2025 års prisnivå.³ Motsvarar 131 396 tkr i 2025 års prisnivå.**Ändamål**

Anslaget får användas för Svenska institutets förvaltningsutgifter. Anslaget används även för Svenska institutets Sverigefrämjande uppgifter.

Regeringens överväganden**Tabell 2.12 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 1:4 Svenska institutet**

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	135 328	135 328	135 328
Pris- och löneomräkning ²	5 959	9 112	11 558
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-5 000	-10 112	-10 283
<i>varav BP25³</i>	<i>-5 000</i>	<i>-10 000</i>	<i>-10 000</i>
– <i>Tillskott Visit Sweden</i>	<i>-5 000</i>	<i>-10 000</i>	<i>-10 000</i>
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	136 287	134 328	136 603

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2024. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2026–2027 är preliminär.³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Anslaget minskas med 5 000 000 kronor under 2025, följt av 10 000 000 kronor per år fr.o.m. 2026 för att finansiera Visit Swedens arbete med att marknadsföra Sverige som besöksmål. Anslaget 1:7 *Turismfrämjande* inom utgiftsområde 24 Näringsliv ökas med motsvarande belopp.

Regeringen föreslår att 136 287 000 kronor anvisas under anslaget 1:4 *Svenska institutet* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 134 328 000 kronor respektive 136 603 000 kronor.

2.6.5 1:5 Utrikes- och säkerhetspolitiskt strategiska insatser

Tabell 2.13 Anslagsutveckling 1:5 Utrikes- och säkerhetspolitiskt strategiska insatser

Tusental kronor

2023	Utfall	Anslagssparande
2024	Anslag	0 ¹ Utgiftsprognos
2025	Förslag	343 771
2026	Beräknat	338 771
2027	Beräknat	338 771

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för utrikes- och säkerhetspolitiska insatser och analyser, inklusive att genomföra sanktioner, främja respekten för folkrätten och de mänskliga rättigheterna, samt rustningskontroll, nedrustning och icke-spridning, inklusive relevant verksamhet vid Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI). Anslaget får dessutom användas för utgifter för nordiskt bilateralt och multilateralt samarbete, för samarbete, samverkan och integration inom Östersjöregionen och för insatser som rör Ryssland avseende mänskliga rättigheter, demokrati samt miljö. Vidare får anslaget användas för utgifter för information om Sverige i utlandet, för det allmänna Sverigefrämjandet samt för bidrag till enskilda organisationer som är verksamma inom familjekonfliktområdet.

Regeringens överväganden

Tabell 2.14 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 1:5 Utrikes- och säkerhetspolitiskt strategiska insatser

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹			
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	9 500	9 500	9 500
<i>varav BP25</i>	9 500	9 500	9 500
– Tillskott till FOI för att bibehålla nivån på sakkunskap	9 500	9 500	9 500
Överföring till/från andra anslag	334 271	329 271	329 271
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	343 771	338 771	338 771

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

För att stärka och därmed behålla tillfredsställande nivå på regeringens tillgång till teknisk sakkunskap och policyrelevant stöd ökas anslaget med 9 500 000 kronor permanent från 2025.

Regeringen föreslår att 343 771 000 kronor anvisas under anslaget 1:5 Utrikes- och säkerhetspolitiskt strategiska insatser för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 338 771 000 kronor respektive 338 771 000 kronor.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2025 för anslaget 1:5 *Utrikes- och säkerhetspolitiskt strategiska insatser* besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 224 500 000 kronor 2026–2030.

Tabell 2.15 Beställningsbemyndigande för anslaget 1:5 Utrikes- och säkerhetspolitiskt strategiska insatser

Tusental kronor

	Förslag 2025	Beräknat 2026	Beräknat 2027	Beräknat 2028 – 2030
Ekonomiska åtaganden vid årets början	145 438 ¹			
Nya ekonomiska åtaganden	145 562			
Utgifter mot anslag till följd av ekonomiska åtaganden	-66 500	-99 000	-69 990	-55 510
Övriga förändringar av ekonomiska åtaganden				
Ekonomiska åtaganden vid årets slut	224 500			
Beslutat/förslaget bemyndigande	224 500			

¹ Avser åtaganden som har överförts från det avvecklade anslaget 1:11 *Samarbete inom Östersjöregionen*.

Skälen för regeringens förslag: Sida, Svenska institutet och Regeringskansliet behöver besluta om bidrag i form av fleråriga stipendier, långsiktiga insatser på miljöområdet samt insatser inom mänskliga rättigheter och demokrati. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2025 för anslaget 1:5 *Utrikes- och säkerhetspolitiskt strategiska insatser* besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 224 500 000 kronor 2026 och 2030.